

STORTINGET

Innst. 237 L

(2019–2020)

Innstilling til Stortinget
fra transport- og kommunikasjonskomiteen

Prop. 51 L (2019–2020)

Innstilling fra transport- og kommunikasjonskomiteen om Endringer i luftfartsloven (akkreditering)

Til Stortinget

Sammendrag

Samferdselsdepartementet legger i proposisjonen fram forslag til en endring i lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart (luftfartsloven). Ifølge luftfartsloven § 7-24 kan det i forskrift stilles krav til vandel for personer som har adgang til og ferdes på landingsplasser og andre luftfartsanlegg, og bestemmes hvilke vandelskrav som skal gjelde. Endringsforslaget presiserer at dette også innebærer at man kan stille krav om akkreditering etter forskrift 20. september 2013 nr. 1097 om behandling av opplysninger i politiet og påtalemyndigheten (politiregisterforskriften) § 38-5. Det er allerede i dag et krav om akkreditering for personer som skal ha tilgang til sikkerhetsbegrenset område, og forslaget er dermed etter departementets syn en presisering av gjeldende rett.

Forslaget har vært på høring, og det gjøres i proposisjonen rede for høringen og høringssvarene.

Departementet påpeker i proposisjonen at forslaget er en presisering av gjeldende rett, som ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Øystein Langholm Hansen, Steinar Karlstrøm, Kirsti Leirtrø og Sverre Myrli,

fra Høyre, Solveig Sundbø Abrahamsen, Jonny Finstad, Nils Aage Jegstad og lederen Helge Orten, fra Fremskrittspartiet, Bård Hoksrud, Tor André Johnsen og Morten Stordalen, fra Senterpartiet, Bengt Fasteraune og Siv Mossleth, fra Sosialistisk Venstreparti, Arne Nævra, og fra Venstre, Jon Gunnes, viser til Prop. 51 L (2019–2020) om endringer i luftfartsloven (akkreditering) og høring som ble gjennomført i tidsrommet 5. desember 2019 til 20. januar 2020. Bakgrunnen for forslaget til lovendring er at Samferdselsdepartementet i juli 2018 ble saksøkt av to personer som ble nektet akkreditering. Saksøkerne anførte at Samferdselsdepartementet ikke hadde lovhjemmel i luftfartsloven til å vedta forskriftsendringen som utvidet bakgrunnssjekken med akkreditering. Oslo tingrett ga saksøkerne medhold i saken 15. mars 2020, selv om retten mente at ordlyden i bestemmelsen i luftfartsloven var vid, og at bestemmelsen etter sin ordlyd hjemlet forskriftsendringen. Retten mente likevel at et krav om akkreditering er så inngripende at det uttrykkelig må fremgå av loven at det kan kreves.

Komiteen viser videre til at det i høringen var støtte til lovendringsforslaget, men det kom også fram noen anmerkninger. Utenriksdepartementet viste til at ordningen med ambassadepersonell og fremmede lands diplomater kan utgjøre en utfordring, mens Toll- og avgiftsdirektoratet viste til at Tolletaten på eget initiativ og med en viss regelmessighet selv innhenter politiattester for egne tolltjenestemenn, og at Tolletatens ansatte på flyplasser bør unntas fra obligatorisk krav til akkreditering. Landsorganisasjonen i Norge (LO) mente at det ved en presisering av kravet om arakkreditering ville være nødvendig at ansattes rettssikkerhet ivaretas gjen-

nom at det gis klageadgang, og at klagen vil kunne følges rettslig. LO etterlyser også at det gis anledning, innenfor regelverket, til å foreta en bredere skjønnsmessig vurdering i enkeltsaker. LO mener også at regelverket i større grad enn i dag må gjøre det mulig for ansvarlig myndighet å ivareta ikke bare sikkerhetskravene, men også de arbeidstakerne som rammes av et stadig strengere regelverk. Departementet skriver i proposisjonen at høringsinstansenes synspunkt vil bli fulgt opp i arbeidet med å få på plass en permanent ordning.

Komiteen viser videre til at regjeringen tar sikte på å utvikle et nytt regelverk for å få på plass en permanent ordning, som vil følge EUs gjennomføringsforordning (EU) 2019/103 om endring av gjennomføringsforordning (EU) 2013/1998 med hensyn til avklaring, harmonisering og forenkling samt styrking av visse særlige tiltak for luftfartsikkerhet, som ble vedtatt 23. januar 2019. Denne forordningen inneholder strengere krav til kontroll av personer som kan få tilgang til sikkerhetsbegrenset område/adgangskort til lufthavner. Men den pågående rettsaken tilsier at det så raskt som mulig må gjennomføres en lovendring for å tydeliggjøre at luftfartsloven § 7-24 også hjemler akkreditering. Dette er imidlertid bare en presisering av gjeldende rett, da man allerede krever akkreditering for tilgang til slike områder på lufthavner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti viser til at det er gjennomført en skriftlig høring om denne saken, og at det i høringen har kommet fram en del innspill og forslag til endringer. På grunn av at denne saken haster, og at det arbeides med å utvikle et nytt regelverk i henhold til EØS-reglene, velger regjeringen i denne omgang ikke å gjøre flere

endringer enn det som er nødvendig i henhold til den omtalte ankesaken. Disse medlemmer aksepterer at denne saken haster, men vil gjerne påpeke nødvendigheten av, i det nye regelverket, å etterkomme flere av både innspillene og de forslagene som er anført i høringen, samt at det nye regelverket som det arbeides med, også ivaretar de ansattes rettigheter dersom de rammes av et stadig strammere regelverk.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av en samlet komité.

Komiteen viser til proposisjonen og sine merknader og råder Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om endring i luftfartsloven (akkreditering)

I

I lov 11. juni 1993 nr. 101 om luftfart skal § 7-24 annet ledd lyde:

Departementet kan gi forskrifter om personers adgang til og ferdsel på landingsplasser og andre luftfartsanlegg. I forskrift kan det også stilles krav til vandel og bestemmes hvilke vandelskrav som skal gjelde, *herunder kan det stilles krav om akkreditering, jf. forskrift fastsatt med hjemmel i politiregisterloven § 69 første ledd nr. 13*. Luftfartsmyndigheten kan kreve ordinær, uttømmende og utvidet politiattest.

II

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Oslo, i transport- og kommunikasjonskomiteen, den 16. april 2020

Helge Orten

leder

Øystein Langholm Hansen

ordfører